

Til Styret ved Universitetet i Agder

5. mai 2014

Årsmelding 2013

Innledning

Fra Universitetsbibliotekets strategiplan 2015:

«Universitetsbiblioteket i Agder (UBA) skal vere ein aktiv bidragsytar til forskning og læring ved Universitetet i Agder. UBA skal delta aktivt i kunnskapsutviklinga ved å stille samlingar, kompetanse og tenester av høy kvalitet til rådvelde for studentar, tilsette og samfunnet rundt. Biblioteket skal fungere som ein god læringsarena og eit kompetansesenter for bruk av informasjonsressursar. UBA skal vere eit hevdvunne forskingsbibliotek som deltek i den lokale, regionale, nasjonale og internasjonale biblioteknettverket»

Hovedfokus i UBs strategiplan er knyttet til følgende områder.

- Brukerorientering
- Tilgang til informasjonsressurser
- Kvalitet i læringsmiljøet (læringsarenaen)

Universitetsbiblioteket i Agder (UB) har en strategi med nær tilknytning til Universitetet i Agder sin strategi som løper ut 2015. Noen av hovedfokusområdene for UB i 2013 har vært økt satsning på støtte til forskning, særlig knyttet til målgruppen Ph.d-kandidater, mer effektive sluttbrukerverktøy for hovedmålgruppene studenter og ansatte ved UiA og fortsatt satsning på åpen tilgang (Open Access) til vitenskapelig informasjon.

Organisasjon

Universitetsbiblioteket i Agder har to fysiske bibliotek (Grimstad og Kristiansand), en filial på Metochi med overbygningen det digitale bibliotek <http://www.uia.no/uba>.

Hanne Graver Møvig tiltrådte som ny bibliotekdirektør i januar 2013.

UBA er organisert i følgende virksomhetsområder:

Fag og formidling

Oppgaver: Kontakt og forskningsstøtte til fakultet/fagmiljø. Undervisning i informasjonskompetanse, veiledning, samlingsutvikling, nettsider og markedsføring. Leder: Henry Langseth

Samlinger

Oppgaver: Anskaffe og legge til rette trykte og elektroniske informasjonsressurser slik at sluttbruker kan gjenfinne og bruke disse i biblioteket eller på nettet. Leder: Anne-Åse Kallhovd

Publikumstjenester

Oppgaver: Formidle dokumenter fra egne samlinger eller fra andre bibliotek – fysisk og elektronisk.

Sørge for at lokaler, arbeidsplasser og utstyr fungerer godt og at bibliotekets brukere får den service og veiledning de har behov for - fra et kompetent personale. Leder: Åse-Lill Næset (Lone Bak fra 1.8.2012)

FoU-tid

Som et ledd i å videreutvikle UB som en servicerettet og endringsdyktig organisasjon ble det høsten 2013 innført mulighet til å innvilge FOU- tid på søknad for UBs universitetsbibliotekarer. Tilsvarende ordning finnes ved alle landets universitetsbibliotek. Per desember 2013 har to ansatte på UB fått innvilget 15 % FoU-tid med mål om å publisere henholdsvis vitenskapelige artikler og bidrag til utgivelse av en vitenskapelig antologi i 2014. I 2013 fikk ansatte ved UB antatt to artikler i OA-tidsskrifter N1. (Se vedlegg deponering i AURA)

Organisasjonsutvikling

Prosess UB har hatt fokus på utvalgte temaer innenfor organisasjonsstruktur og – kultur gjennom 2013. UB har hatt bistand fra personal og organisasjonsenheten ved UiA til å gjennomføre prosessen. Aktuelle temaer har vært; møtestruktur, møtekultur, intern informasjonsflyt, sosiale tiltak i tilknytning til arbeidsmiljøet, innføring av arbeidsplansamtaler (planleggingsverktøy) for deler av personalet, samt søkelys på formålet med organiseringen av enheten under ett. Prosessen fortsetter i 2014.

Det har vært avholdt 4 personaldager (dagsamlinger) for et samlet personale i 2013. I juni var hele personalet på en 3-dagers studietur til Danmark (Universitetet i Aarhus og Universitetet i Ålborg).

Brukerorientering

Forskningsstøtte

Universitetsbiblioteket skal være en aktiv bidragsyter til forskning og undervisning ved Universitetet i Agder (UiA). Vi skal delta i kunnskapsutviklingen og vi skal gi forskningsstøtte til vitenskapelig personale. Vi skal ha nær kontakt med fagmiljøene, og vi skal synliggjøre bibliotekets innhold og tjenester gjennom markedsføring og profilering.

Universitetsbibliotekets forskningsstøttestrategi er utarbeidet for å konkretisere, kvalitetssikre og styrke UBs forskningsstøtte til Ph.d.-kandidater. Vedtatte strategi og serviceerklæring skal være retningsgivende for UBs forskningsstøtte i perioden 2013 til 2015 og gir Ph.d kandidatene en felles forståelse av hvilke mål og hvilket ansvar som knyttes til et slikt tilbud. Det har vært satset på et omfattende internopplæringstilbud for eget personale i forbindelse med implementering av tjenesten.

UBArrangerer

UBArrangerer ble opprettet som et prosjekt i september 2012. Formålet med å ta i bruk UBs arealer som formidlings- og arrangementsarena har vært en utvidelse av UBs rolle som en aktiv bidragsyter til forskning, læring og kunnskapsutvikling ved UiA. Arrangementsaktivitetene har primært vært koblet mot UiAs egen aktivitet og forskningsproduksjon, men andre aktører i regionen, f.eks Norsk Forfattersentrum avd. Sør har vært en sentral samarbeidspartner. Prosjektet gikk over i ordinær drift fra januar 2014.

Nettsider

Universitetsbiblioteket har deltatt både i prosjekt- og referansegruppe til UiAs nye nettsider. I prosjektgruppen har UB bl.a. bidratt med optimalisering av søkefunksjon på de nye nettsidene og videreutvikling av kompetansekatalogen ved UiA. Beta-versjon av UiAs nye nettsider ble lansert medio november 2013. Trafikken på universitetsbibliotekets nettsider har totalt sett gått litt ned i 2013. En naturlig forklaring på dette kan være at informasjon til ansatte er kopiert til Intranett. En fanebasert søkeboks som løftet frem de viktigste søketjenestene kan også ha bidratt til at færre klikker nedover i strukturen. Utover de ordinære nettsidene benytter universitetsbiblioteket også Facebook, Instagram, libguides, Fronter og en mobiltilpasset plattform for å kommunisere med målgruppene.

RFID

UB fikk satsingsmidler fra styret i 2013 til innføring av RFID (Radio Frequency Identification) Arbeidet med anbudet og overgangen til RFID-teknologi startet høsten 2013. Prosjektet slutføres etter planen

i 2014. Felles rutiner for utlån og veiledning ved begge campusbibliotekene utarbeides parallelt med overgangen til nye teknologi.

Tjenestekatalog

Det er økt fokus på effektivisering og automatisering av tjenester. Det har vært jobbet aktivt med kartlegging av tjenestetilbudet og dokumentasjon av rutiner. UB deltar i samarbeidet omkring etablering av felles tjenestekatalog sammen med IT, driftstjenesten og servicetorget.

Bemanning i førstelinje

Høsten 2013 reduserte UB bemanningen i første linje med i underkant av ett årsverk. Servicepunktet i 2. etasje på Campus Kristiansand ble omdefinert til *veiledning etter avtale*. Initiativet var en prøveordning høsten 2013. Tilbakemeldinger fra ansatte på UB etter en intern evaluering i desember tyder på at ordningen bør bli permanent. Det er ikke foretatt brukerundersøkelser i etterkant av endringen.

Vår vurdering er at UB etter hvert treffer hovedmålgrupper gjennom mange kanaler (undervisning, veiledning, sosiale medier, nettsider, arrangementer etc). Det er i tillegg økt fokus på prosjektsamarbeid i og utenfor egen organisasjon. Nye arbeidsformer har medført endringer i ressursbehov. Redusert bemanning i førstelinje gir UB rom for å benytte personalressurser inn mot nye satsinger.

Tilgang til informasjonsressurser

Oria

BIBSYS lanserte høsten 2013 den nye søkeportalen Oria, med Primo Central og SFX som nytt publikumsverktøy for søking og levering av artikler i fulltekst. Disse verktøyene er ment å skulle være bibliotekenes alternativ til Google for dagens studenter. Med ett enkelt søk har brukere tilgang til en rekke ulike dokumenttyper som avisartikler, bøker, noter, DVD-er og vitenskapelige artikler. Et hovedfokus har vært enklere tilgang til UBs elektroniske samlinger, som institusjonen selv betaler for. Ved UiA utgjør kostnadene til elektroniske tidsskrifter, e-bøker og oppslagsverk om lag 75 % av hele mediebudsjettet. En større prosjektgruppe ved UB arbeidet med tilrettelegging og implementering av Oria høsten 2013, og tjenesten ble lansert 6. januar 2014.

Open Access – AURA

I forhold til 2012 er antallet artikler som er deponert stabilt. Det kunne vært ønskelig med et høyere antall deponerte artikler, men arbeidet med AURA er tidkrevende og andre oppgaver ved UB har vanskeliggjort større ressursinnsats. Vår kartlegging viser at 90 artikler fra ansatte ved UiA ble

publisert i OA tidsskrifter i 2013 (se vedl. tabell). For 2014 har Universitetsstyret bevilget 500.000 til støtte for ansatte som publiserer i OA-tidsskrifter.

PDA

Patron Driven Acquisition (PDA) er en løsning for brukerstyrt innkjøpt av e-bøker. UB fikk i 2012 og 2013 satsingsmidler fra universitetsstyret til utprøving av PDA fra to ulike leverandører; EBSCOhost og Dawsonera. Prosjektet ble sluttført i 2013. PDA er innført som et supplement på linje med andre metoder for innkjøp når det gjelder samlingsutvikling på UB.

Kvalitet i læringsmiljøet

Undervisning

For at studenter og ansatte skal kunne nyttiggjøre seg best mulig av universitetsbibliotekets ressurser tilbys det hvert år et stort antall kurs. I 2013 ble det gitt like mange undervisningstimer som foregående år (ca 360t), men antall deltakere øker samlet sett med 12 prosent til 5300 deltakere. Statistikken omfatter førstesemesterkurs, litteratursøking, kildebruk, opphavsrett, referansehåndtering (endnote) blogging, delkurs med informasjonskompetanse i NO120 (humped) og spesialiserte kurs i fagspesifikke databaser. Tre av fem kurs som gis er for masterstudenter, men det er flest personer tilstede på kursene som gis på bachelornivå (ca 65 prosent). Ph.d-studenter har blitt en viktig målgruppe sammen med ansatte, og fagansvarlige bibliotekarer jobber også ut mot fagmiljøene for å styrke bevisstheten rundt universitetsbibliotekets tilbud. "Hildiringshalvtimen" har vært en satsing ved humped med gode tilbakemeldinger fra fagmiljøet.

Kildekompasset

Forprosjektet *Kildekritikk og kildebruk* startet i 2010 og la grunnlaget for hovedprosjektet kildebruk og referansestiler som ble gjennomført i perioden 2010-2012.

Fokus i prosjektet har vært å produsere et enkelt og oversiktlig nettbasert verktøy for studenter og andre som skal skrive akademiske tekster. Hovedtanken er å tilgjengeliggjøre kunnskap om hvilken referansestil man skal bruke innen ulike fag og gi gode eksempler på hvordan man skal referere til forskjellige kilder. Nettstedet skal være en dynamisk ressurs under stadig utvikling med mulighet for spørsmål og kommentarer som besvares av UB. Det ble i 2013 etablert en intern arbeidsgruppe for å ivareta fortløpende henvendelser og behov for oppdateringer.

Treff på nettsiden er mangedoblet siden lansering og hadde over 160 000 unike visninger i 2013.

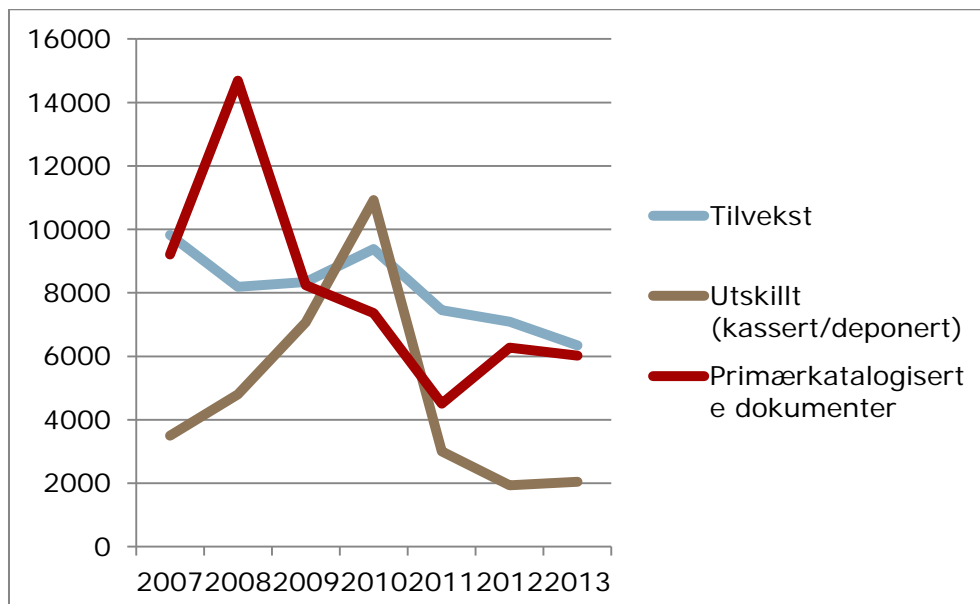
UB har fått midler fra programstyret i DDU (Det Digitale Universitet) til å utvikle del to av Kildekompasset, kildekritikkdelen. Arbeidet vil påbegynnes i 2014 og foregår i nært samarbeid med HiT og UiS.

Åpningstider

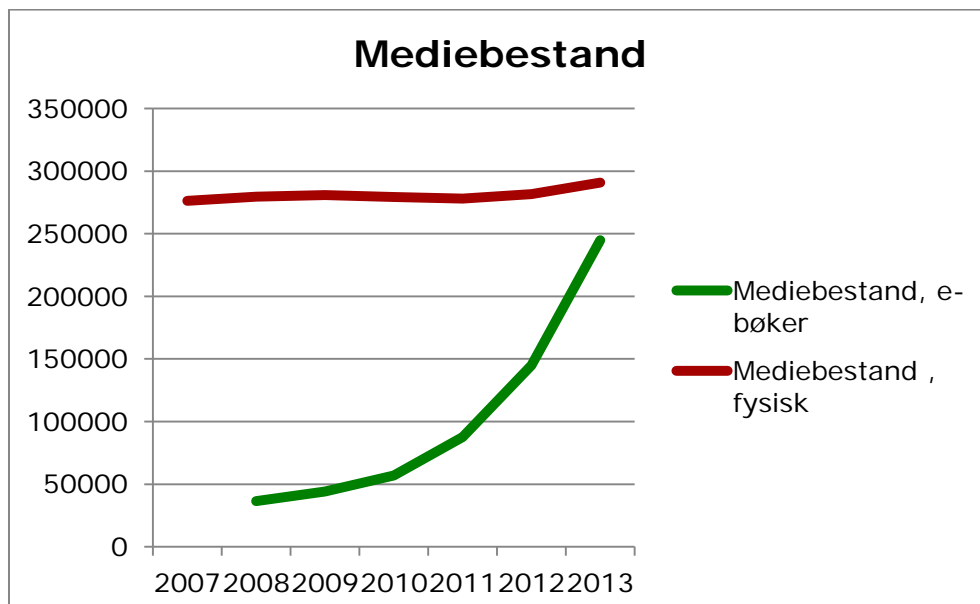
Som et utvidet tilbud til studenter i eksamensperioden har UB hatt søndagsåpent bibliotek våren og høsten 2013. Studentene er fornøyde med tilbudet. Det har ikke vært gjennomført brukerundersøkelser i 2013, men egne tellinger på aktuelle tidspunkter viser god bruk og stort belegg på arbeidsplasser i biblioteket i disse periodene.

Statistikk

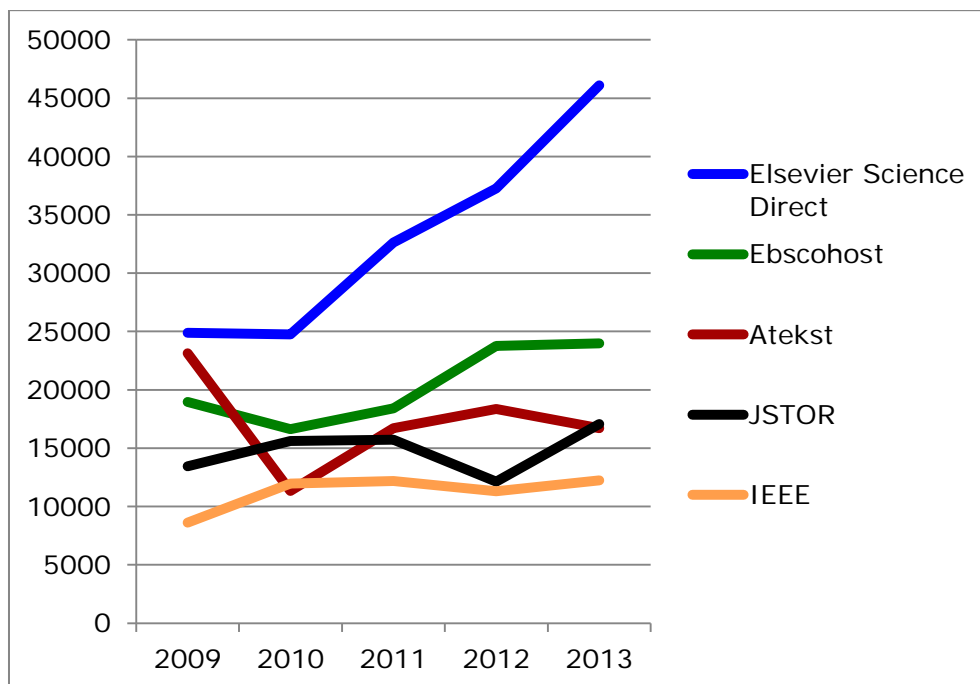
Samlingsutvikling trykte dokumenter

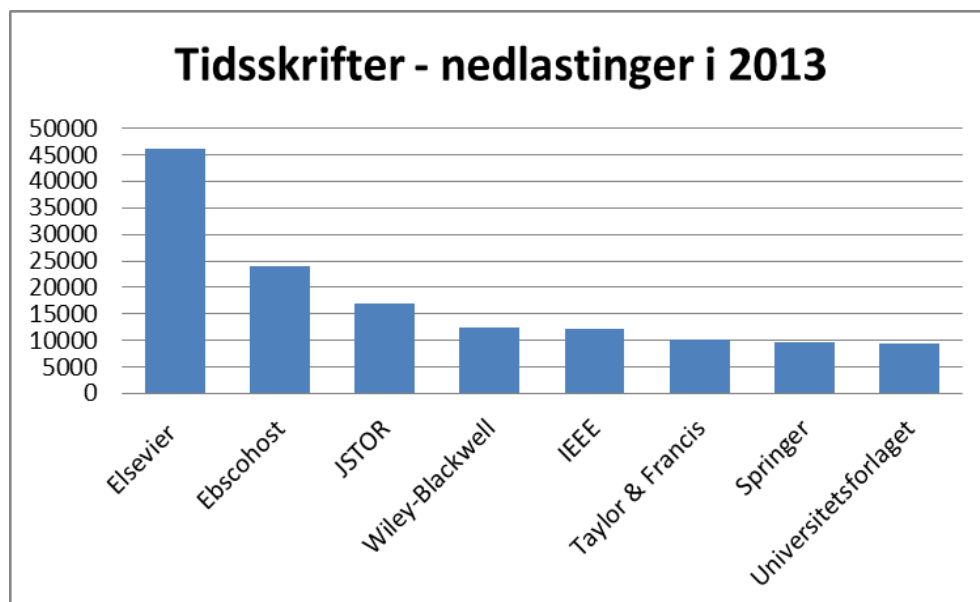
Samlingsutvikling trykt materiale og e-bøker

De 5 mest brukte fulltekststressursene

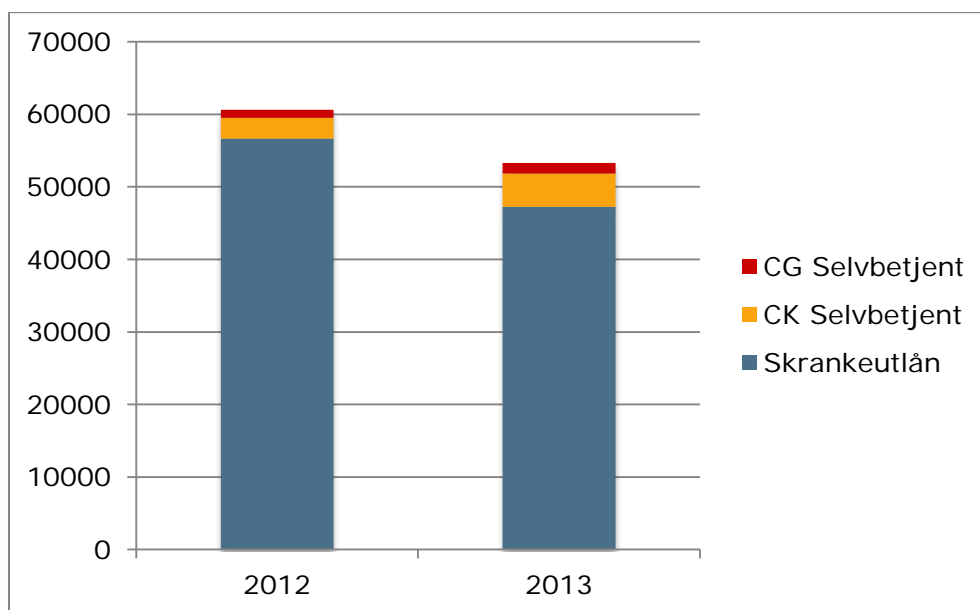

Tidsskrifter fulltekstnedlastninger

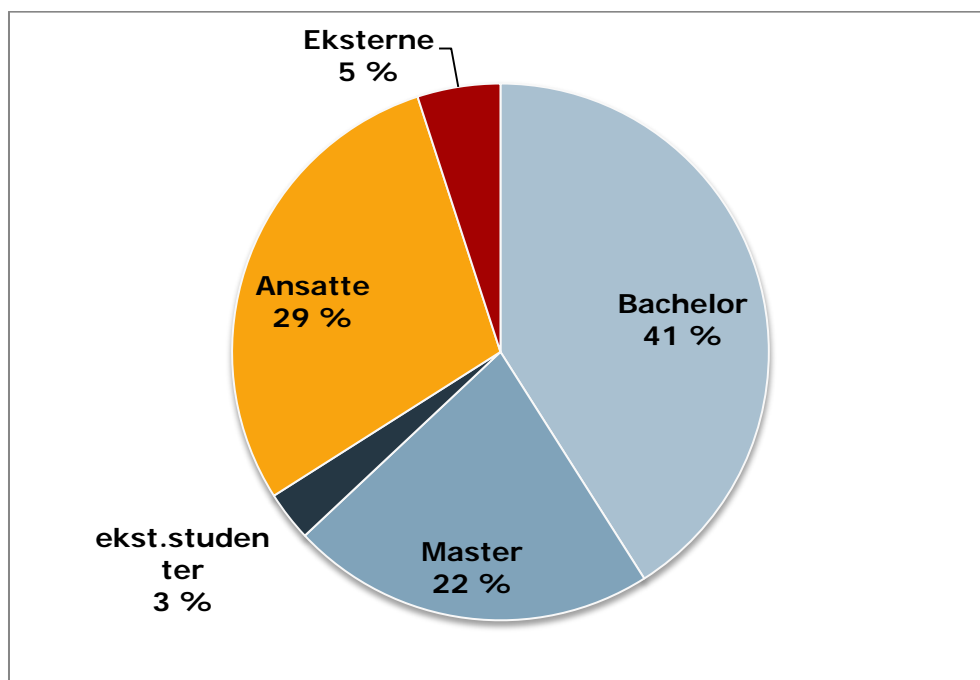

Nedlastning av artikler i fulltekst fra våre største leverandører, inkluderer forlag og to andre tjenesteleverandører. JSTOR formidler artikler fra en rekke sentrale tidsskrifter med dekning fra første årgang. Ebscohost formidler flere fulltekstdatabaser med vitenskapelig og faglig innhold.

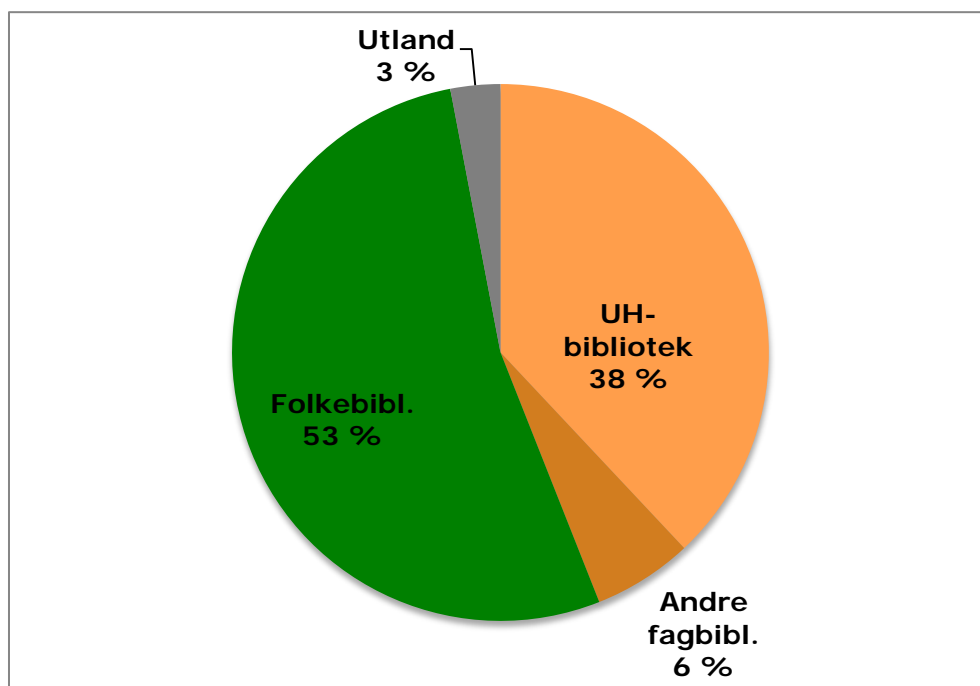
Utlån over skranke og automat

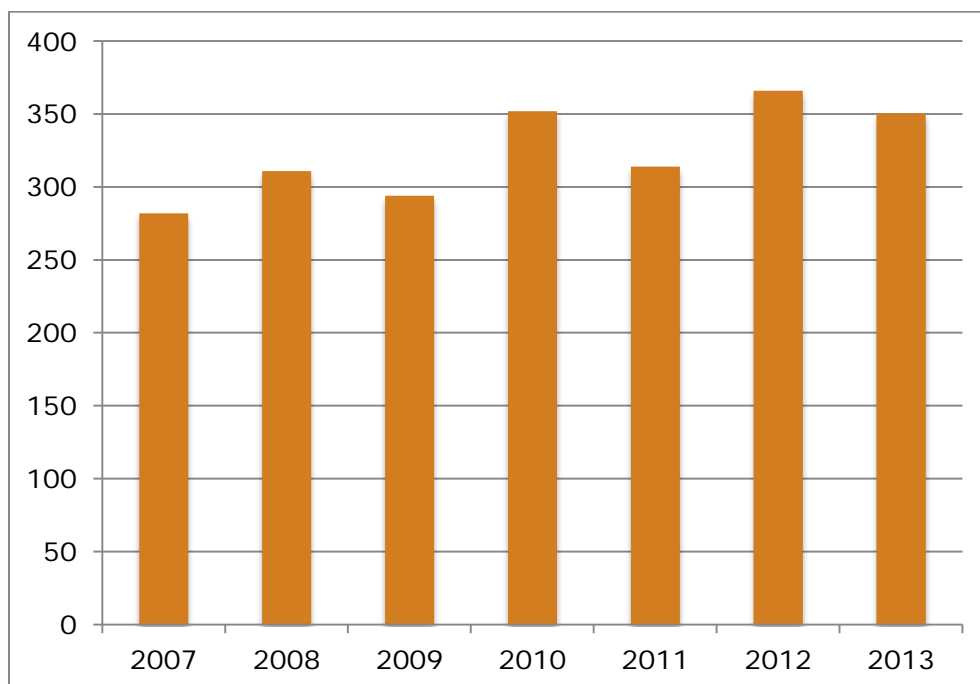
Lån til enkeltpersoner

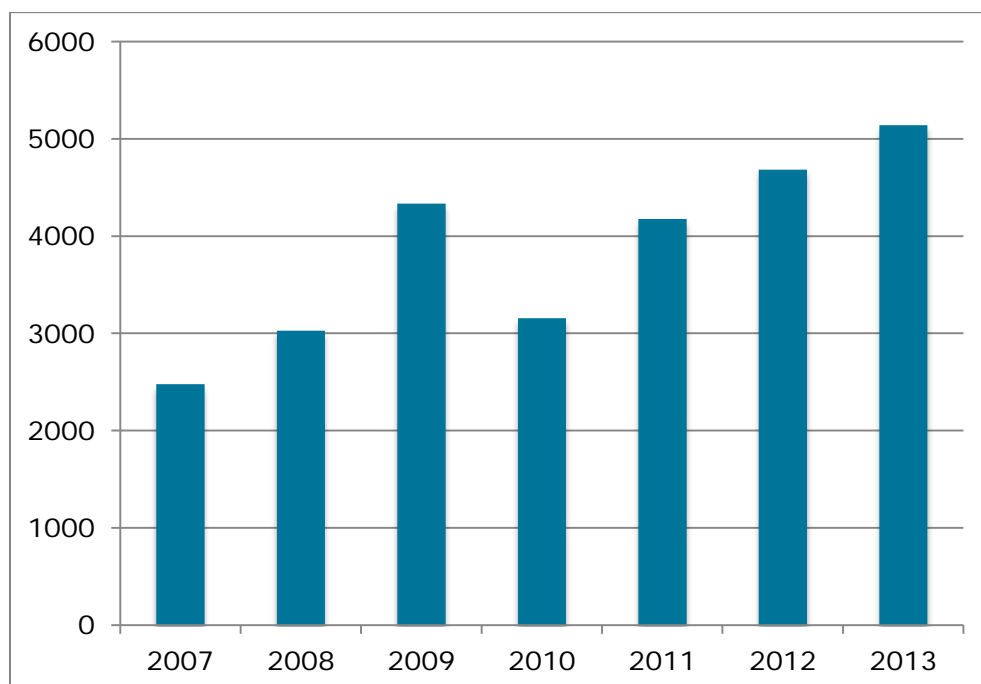
Fjernlån: lån til andre bibliotek

Undervisningstimer (Litteratursøk, EndNote, intro-kurs, NO120 m.fl)

Antall kursdeltagere

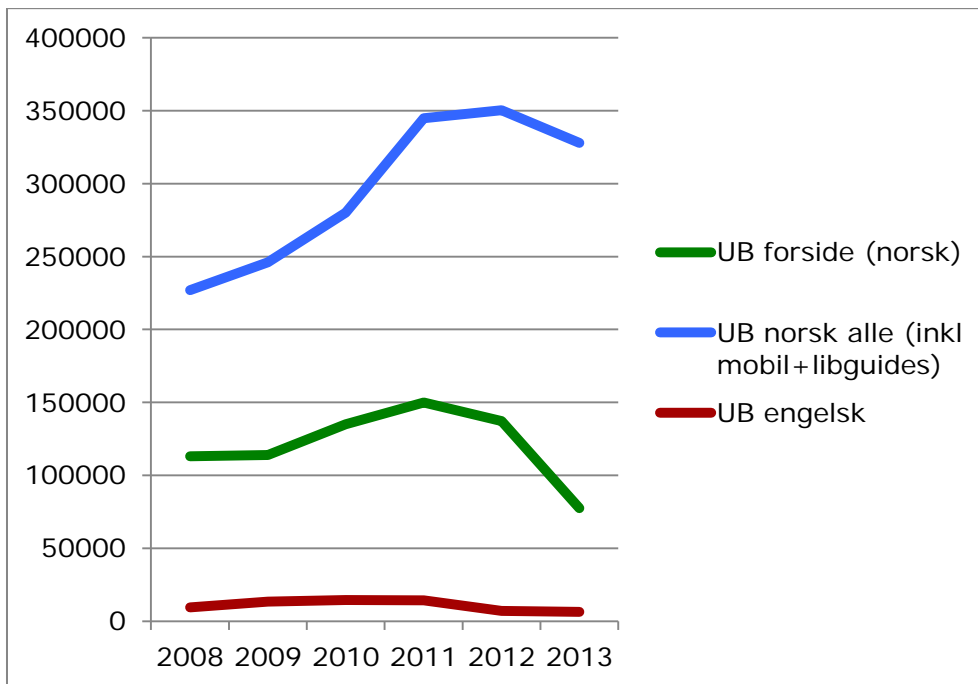
Undervisningsaktivitet fordelt på fag/fakultet

Enhet	Kurs	Timer	Deltakere
Fakultet for helse- og idrettsfag	35	86,5	1167
Fakultet for humaniora og pedagogikk	72	121	1169 (1)
Fakultet for kunstfag	10	10	74
Fakultet for teknologi og realfag	10	16	221
Fakultet for økonomi og samfunnsfag	25	51	605
Avdeling for lærerutdanning	5	8	147
Tverrfaglige kurs m.m.	40	67	1198 (2)
Totalt	197	359,5	5281

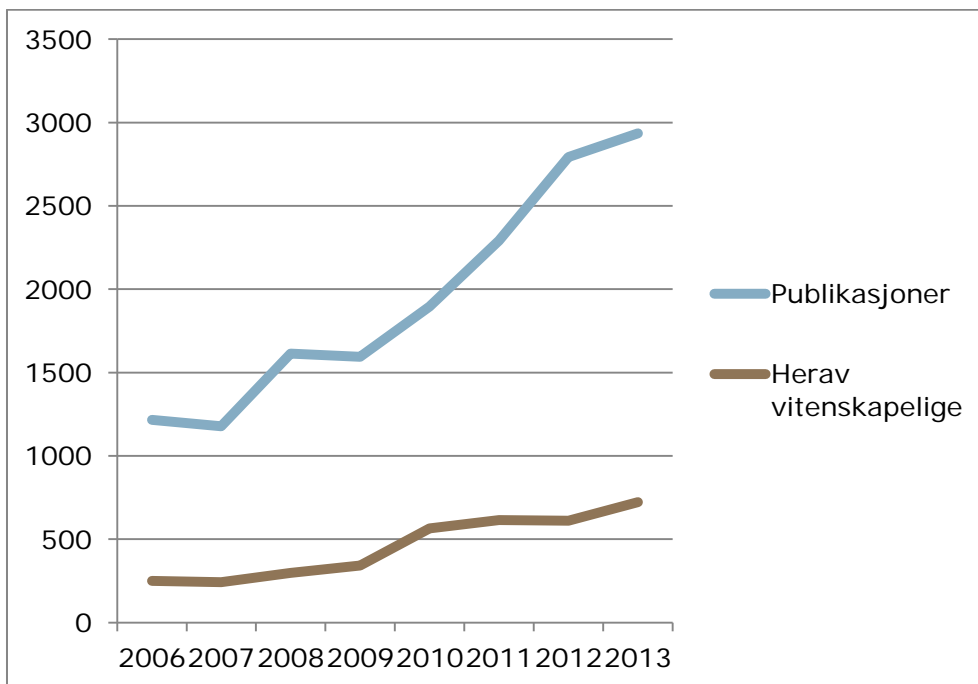
1) Inkl. timer til emnet NO 120

2) Foredrag, introkurs, MhG

UBs nettsider www.uia.no/uba

Cristin registreringer

AURA

Deponert 2013

Fakultet	Deponert
Helse- og idrettsvitenskap	35
Humaniora og pedagogikk	8
Kunsthøgskolen	0
Teknologi og realfag	96
Økonomi og samfunnsvitenskap	10
Universitetsbiblioteket *	2

* Universitetsbiblioteket

Daland, H.T. (2013). The Ph.D.-candidate as an information literate resource: developing research support and information literacy skills in an informal setting. *Liber quarterly: the journal of European research libraries*, 23(2), 134-155.

Olsen, A.N., Kleivset, B., & Langseth, H. (2013). E-Book Readers in Higher Education: Student Reading Preferences and Other Data From Surveys at the University of Agder. *SAGE Open*, 3(2), 9 p. doi: 10.1177/2158244013486493

Deponering fra 2009 til 2013

AURA deponering	Godkjente publikasjoner	Deponerte publikasjoner	Andel deponert
2009	341	63 (6 nivå 2)	18 %
2010	509	93 (18 nivå 2)	18 %
2011	584	128 (10 nivå 2)	22 %
2012	610	150 (18 nivå 2)	25 %
2013	723	151 (21 nivå 2)	21 %